

Kyrkostyrelsens cirkulär nr 9/2024

9.2.2024

De ekonomiska församlingens enheternas offentliga och privaträttsliga fordringar – fakturering, ändringsökande och in- drivning

De ekonomiska församlingens enheterna har såväl offentlighetsrättsliga som privaträttsliga fordringar. Betalningsgrunderna för de offentliga fordringarna regleras i lag. Till dessa hör bl.a. avgifter enligt begravningslagen, kremation och ämbetsbevis. Avgifterna tas ut genom ensidiga förvaltningsbeslut av myndigheten (fakturor) i vilka den avgift som kunden ska betala fastställs, och församlingen har inte längre i faktureringskedet någon prövningsrätt i fråga om dessa. De privaträttsliga fordringarna baserar sig på ett avtal, en förbindelse eller någon annan privaträttslig rättshandling mellan parterna. Till dessa hör t.ex. markarrenden, köpeskillingsfordringar, avgifter för läger och klubbar samt lokalhyror.

Faktureringspraxis ska ändras i enlighet med rättspraxis

Östra Finlands hovrätt har i sitt avgörande av 3.11.2022 (nr 532, diarienummer S 22/471) ansett att församlingens fordran enligt begravningslagen är en offentlig fordran enligt lagen om verkställighet av skatter och avgifter. Motiveringarna till detta beslut gäller även församlingarnas övriga offentliga fordringar för vilka betalningsgrunderna regleras i lag. Fakturor som lämnas obetalda är direkt utsökbara utan tingsrättens dom (1 § 1 mom. 1 punkten i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007)).

För att förenkla indrivningsprocessen bör församlingarnas offentliga och privaträttsliga fordringar i fortsättningen faktureras med separata fakturor. Fakturan ska innehålla en

text om den offentliga fordrans utsökbarhet, t.ex. "Fakturan är direkt utsökbar utan separat beslut", samt en hänvisning till ovannämnda lag. Till de offentliga fordringarna ska det fogas anvisningar om hur man begär omprövning.

Enligt 10 § i modellen till ekonomistadga för församlingar och kyrkliga samfälligheter ska övervakningen och indrivningen av offentliga fordringar organiseras så, att alla fordringar drivs in på ett behörigt sätt. Om en fordran inte har betalats senast på förfallodagen, ska gäldenären uppmanas att betala sin skuld. Om fordran jämte dröjsmålsränta inte har betalats trots uppmaning, ska andra indrivningsåtgärder vidtas utan dröjsmål.

Oavsett faktureringsystem bör församlingarna se till att fordringarna drivs in, förenhetliga indrivningsprocessen för fakturor och ge över ansvaret för processen till Kyrkans servicecentral. På så sätt effektiviseras verksamheten och församlingarna arbete minskar. Värt att notera är att församlingarna årligen redovisar betydande kreditförluster (470 000 euro 2022).

Avgifter inom begravningsverksamheten

Avgifterna inom begravningsverksamheten grundar sig på 6 § i begravningslagen (457/2003) och på de beslut om avgifter inom begravningsverksamheten som fattats med stöd av den i enlighet med 3 kap. 36 § i kyrkolagen (652/2023). Enligt 18 kap. 5 § i ärvdabalken (40/1965) ska av boets medel betalas skäliga kostnader för begravning. En faktura inom begravningsverksamheten kan riktas till den person som har hand om begravningsarrangemangen eller till den person som av denne uppges ha hand om dödsboets medel. Om fakturan lämnas obetald riktas betalningspåminnelsen till den person som har hand om begravningsarrangemangen. Delägarna i dödsboet ansvarar personligen för en skuld som de tagit för dödsboets räkning (21 kap. 4 § i ärvdabalken). Om skulden går till utsökning riktas utsökningen till den person som har tagit skulden. Om någon annan än en delägare i dödsboet har svarat för begravningsarrangemangen har han eller hon enligt 23 § i begravningslagen rätt att få ersättning för skäliga begravningskostnader av dödsboets medel. Om kommunen har svarat för begravningsarrangemangen riktas fakturan till kommunen.

För begravningskostnaderna för en medellös avliden person kan kompletterande utkomststöd sökas från det välfärdsområde till vilket den avlidnes hemkommun hör. Till skillnad från övrigt utkomststöd torde inte FPA:s beslut om grundläggande utkomststöd

krävas för att begravningsansökan ska kunna behandlas. Utkomststödet beviljas utgående från den avlidnes ekonomiska situation. Beviljandet av utkomststöd för ett minderårigt barns begravningskostnader påverkas dock av familjens ekonomiska situation, och det är därför bra att förutsätta att familjen har fått ett beslut från FPA om grundläggande utkomststöd innan ansökan som gäller begravningskostnaderna kan behandlas. Begravningskostnaderna är dödsboets primära utgifter. Mer information om ersättandet av begravningskostnader finns i välfärdsområdets tillämpningsanvisningar för utkomststödet.

Grunderna för den avgift som tas ut för gravskötseln är reglerade i lag, och det handlar således om en offentlig fordran. Eftersom avtalet och avgiften för detta likväl är frivilliga, och inledandet av gravskötseln kan kopplas till att avgiften är betald, behöver ändringsökande och indrivning i allmänhet inte tillämpas. I en offert eller faktura för gravskötsel ska följande nämnas: "Ändring i denna avgift kan sökas genom begäran om omprövning hos kyrkorådet/gemensamma kyrkorådet. En anvisning om hur man begär omprövning fås på begäran från församlingen." Av en offert eller faktura för gravskötsel ska det tydligt framgå att avtalet är frivilligt, och att församlingen inleder skötseln endast om fakturan är betald.

Enligt 59 § 3 punkten i mervärdesskattelagen (1501/1993) betalas ingen mervärdesskatt på församlingens avgifter inom begravningsverksamheten och avgifter för gravskötsel. Enligt 209 e § 1 mom. 11 punkten i lagen ska på fakturan anges: "På denna avgift betalas ingen mervärdesskatt."

Avgifter för ämbetsbevis

Regioncentralregistren lämnar ut uppgifter ur det folkbokföringsmaterial och det gemensamma medlemsregister som Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland administrerar i form av olika intyg, utdrag och andra motsvarande enstaka skriftliga utredningar. Utlämnandet av uppgifter är lagstadgat (48 § i lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (661/2009)). Bestämmelser om avgifter för utlämnande av uppgifter finns i 8 kap. 13 § i kyrkolagen. Enligt paragrafen bestämmer Kyrkostyrelsen de avgifter som ska tas ut för utlämnande av uppgifter. Regioncentralregistrens utlämnande av uppgifter är således lagstadgat, och fakturorna för detta är offentliga fordringar enligt 1 § 1 mom. i lagen om verkställighet av skatter och avgifter.

Fastställandet av avgiften för ämbetsbevis är ett administrativt beslut som har fattats av den person som utfärdat intyget. Avgiften grundar sig dock på Kyrkostyrelsens gällande föreskrift om avgifter för uppgifter som utlämnas ur medlemsregistret. Enligt 3 kap. 64 § i kyrkoordningen (657/2023) utfärdas de intyg, utdrag och kopior som baserar sig på kyrkböckerna av centralregistrets direktör eller någon annan tjänsteinnehavare eller arbetstagare som direktören har utsett och som är insatt i hur kyrkböcker ska föras.

De fakturor som beställs via Kirjuri skapas automatiskt vid Kyrkans servicecentral, och förses samtidigt med en anteckning om direkt utsökbarhet och en anvisning om hur man begär omprövning. De regioncentralregister som fortfarande sköter sin fakturering på något annat sätt uppmanas dra nytta av det automatiserade arbetsflödet och överlåta sin fakturering till servicecentralen. Om regioncentralregistret ändå fortsättningsvis fakturerar via sitt eget system, ska en anvisning om hur man begär omprövning fogas till fakturan (BILAGA 2). Fakturans betalningstid behöver inte ändras, och förfallodagen kan infalla redan innan tiden för sökande av ändring utgår.

Ändringssökande

Avgifter inom begravningsverksamheten

Enligt 27 § i begravningslagen får omprövning av ett sådant beslut av en församling eller en kyrklig samfällighet inom evangelisk-lutherska kyrkan som gäller tillhandahållande av gravplats eller de avgifter som tas ut inom begravningsverksamheten begäras på det sätt som anges i förvaltningslagen. För avgifternas del avses med beslut i praktiken den faktura som riktats till kunden. I det första skedet kan omprövning av fakturan begäras hos kyrkorådet på det sätt som anges i förvaltningslagen. Enligt 46 § i förvaltningslagen (434/2003) ska anvisningar om hur man begär omprövning fogas till fakturan (BILAGA 1). Avgiften överförs till utsökning efter två betalningspåminnelser. Församlingarna uppmanas att aktivt sköta om indrivningen av sina fordringar. För en anhörig till en avliden kan en obetald faktura vålla oklarheter beträffande gravrätten.

Avgifter för ämbetsbevis

Den som beställer ett ämbetsbevis har rätt att begära omprövning av den erhållna fakturan. Även till en faktura för beställning av ämbetsbevis ska fogas en anvisning om hur man begär omprövning. En motsvarande anvisning om hur man begär omprövning ska

fogas till alla fakturor som gäller offentliga fordringar. Begäran om omprövning riktas till den myndighet som har utfärdat intyget. Begäran om omprövning som gäller ämbetsbevis behandlas enligt 12 kap. 2 § 1 mom. 5 punkten i kyrkolagen. Om omprövning av fakturan inte har begärts och fakturan inte har betalats, överförs den till indrivning och efter två betalningspåminnelser till utsökning. Att dödsboet är insolvent är ingen grund för att återkalla en avgift för ämbetsbevis.

Delgivning

Om fakturan överläts till kunden eller dennes representant personligen, antecknas tidpunkten för delgivningen, vem som verkställt delgivningen samt mottagaren. Om fakturan skickas per post till en adress som kunden uppger, anses mottagaren ha fått del av ärendet den sjunde dagen efter det att brevet avsändes, om inte något annat visas. Sålunda ska dagen för avsändandet, vem som har verkställt delgivningen samt mottagaren antecknas också för de fakturor som skickas per post. Om fakturan skickas till kunden eller dennes representant elektroniskt, anses mottagaren ha fått del av ärendet den tredje dagen efter det att meddelandet skickades, om inte något annat visas. Dokumentation över det skickade meddelandet ska då bevaras. Vid all slags delgivning av en faktura som gäller en offentlig fordran ska en anvisning om hur man begär omprövning fogas till fakturan.

Ändringssökande i ett beslut som fattats med anledning av en begäran om omprövning

Det beslut om avgifter inom begravningsverksamheten som meddelas av kyrkorådet/gemensamma kyrkorådet med anledning av begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (808/2019) (27 § i begravningslagen). Det är alltså inte fråga om ett besvär enligt kyrkolagen. Besvär får anföras endast av den som begärt omprövning. Till beslut som meddelats med anledning av en begäran om omprövning ska det fogas en besvärsanvisning enligt modell 8 b eller 9 b (<https://evl.fi/plus/sv/forvaltning-och-ekonomi/forsamlingsforvaltning/sokande-av-andring>).

I beslut om avgifter för ämbetsbevis som meddelats med anledning av en begäran om omprövning söks ändring enligt kyrkolagen. I dessa fall ska modellerna 8 a och 9 a för besvärsanvisning tillämpas.

Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Församlingarnas enhetliga indrivningsprocess i praktiken

När församlingens fakturering sköts av Kyrkan servicecentral förses de fakturor som gäller offentliga fordringar med en anteckning om direkt utsökbarhet: "Avgiften är utsökbar utan separat beslut (1 § i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007) och 2 § i statsrådets förordning (1324/2007))". De församlingar som fakturerar via sina egna system ska tillsammans med sin programleverantör se till att texten införs på fakturan.

Till fakturan ska det fogas en anvisning om hur man begär omprövning (BILAGA 1 eller 2). Vid fakturering via servicecentralens system ska församlingen foga en anvisning om hur man begär omprövning till faktureringsbegäran i Rutan. Om församlingen fakturerar via sitt eget system eller på egen hand, är församlingen skyldig att se till att en anvisning om hur man begär omprövning fogas till fakturan. Till fakturor som gäller ämbetsbevis fogas det automatiskt en anvisning om hur man begär omprövning, om faktureringen sköts via Kirjuri-gränssnittet/Kyrkans servicecentralens gränssnitt.

Oavsett faktureringsystem finns det skäl att överlåta skötseln av betalningsupplanningarna och indrivningsprocessen till servicecentralen. På så vis möjliggörs en likadan indrivningsprocess och en jämlik behandling av kunderna i alla församlingar.

Servicecentralen har gjort upp den nya anvisningen Ibruktagande av indrivningsgränssnitt, som bifogas detta cirkulär (BILAGA 3). Ibruktagandet av ett indrivningsgränssnitt förutsätter att även betalningsupplanningarna går via servicecentralen.

Servicecentralen har för närvarande färdiga indrivningsgränssnitt till två indrivningsbyråer, Intrum och Lowell. Med dessa indrivningsbyråer har också ingåtts förmånliga ramavtal som församlingarna kan utnyttja. Det egentliga avtalet om anlåtande av en indrivningsbyrå ingås dock av församlingen själv. När församlingen har fattat beslut om att ta i bruk indrivningsgränssnittet är det bra att genast meddela om detta med en servicebegäran till servicecentralen, så att servicecentralen kan börja förbereda gränssnittet.

Värt att notera är att en fakturas direkta utsökbarhet inte innebär att fakturan sätts till indrivning genast när fakturan har förfallit och är obetald. För en förfallen faktura skickas först två betalningspåminnelser, och om kunden trots påminnelserna inte tar kontakt

överförs fakturan till indrivningsbyrån. Innan överföringen godkänner församlingen de fakturor som ska överföras till indrivning. Indrivningsbyrån har kännedom om kundens verkliga betalningsförmåga. Om kundens betalningsförmåga är svag, rekommenderar indrivningsbyrån att fordran bokförs som kreditförlust. Fordringarna följs även upp genom efterindrivning, där man följer om kundens ekonomiska situation förbättras.

Mer information:

Avgifter inom begravningsverksamheten: markanvändningschef Harri Palo,
harri.palo@evl.fi

Ämbetsbevis: registerdirektör Tuomo Kahenvirta, tuomo.kahenvirta@evl.fi

Ändringssökande och begäranden om omprövning: jurist Suvi-Maria Wilska,
suvi-maria.wilska@evl.fi

Anvisningar för ekonomiförvaltningen: ekonomiplaneringschef Johanna Simpanen,
johanna.simpanen@evl.fi

Ibruktagande av Kyrkans servicecentrals indrivningsgränssnitt: mer information från servicecentralen via systemet för servicebegäran.

Kyrkostyrelsen

Pekka Huokuna
kanslichef

Pirjo Pihlaja
ecklesiastikråd

Bilagor:

Bilaga 1: Anvisningar om hur man begär omprövning i avgifter inom begravningsverksamheten

Bilaga 2: Anvisningar om hur man begär omprövning i alla övriga avgifter för offentliga fordringar

Bilaga 3: Ibruktagande av indrivningsgränssnitt

ISSN 1797-0334